

DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2020-257-1-18-26>

УДК 330.3:338

ОРГАНІЗАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ ІНСТИТУЦІЙ ЩОДО ПОБУДОВИ ПУБЛІЧНОГО ДІАЛОГУ ТА КОМУНІКАЦІЇ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ПОСТКОНФЛІКТНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ (ДОСВІД ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Галгаш Р.А., Семененко І.М., Борова Г.О., Литовка Я.О.

ORGANIZING INTERACTION OF INSTITUTIONS REGARDING CONSTRUCTION OF PUBLIC DIALOGUE AND COMMUNICATION TO PROVIDE SUSTAINABLE REGIONAL DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF POST-CONFLICT TRANSFORMATION (EXPERIENCE OF LUHANSK OBLAST)

Halhash R.A., Semenenko I.M., Borova G.O., Lytovka Y.O.

В статті розглянуто проблеми організації взаємодії інституцій щодо побудови публічного діалогу та комунікації для забезпечення сталого регіонального розвитку в умовах постконфліктної трансформації. Визначено проблеми організації діяльності молодіжних громадських об'єднань та показано, що їх наявність створює перешкоди для організації результативного публічного діалогу та комунікації між органами державної влади та молоддю. Проаналізовано сучасний рівень залучення молоді до діяльності громадських об'єднань в Україні та Луганській області. Визначено теоретичні засади організаційно-економічного забезпечення діалогових платформ як чинника побудови діалогу між органами державної влади та молодіжними об'єднаннями. Запропоновано заходи щодо створення організаційних умов для розвитку діалогових платформ на основі впровадження етичного кодексу діяльності. Показано досвід актуалізації діяльності діалогових платформ в Луганській області у відповідності до цілей сталого розвитку.

Ключові слова: організація, діалог, комунікації, діяльність, громадське об'єднання, органи влади, сталий регіональний розвиток.

Постановка проблеми. Рівень розвитку держави та окремих регіонів значною мірою залежить від результативної організації взаємодії інституцій щодо побудови публічного діалогу та комунікації для забезпечення сталого регіонального розвитку в умовах постконфліктної трансформації, що в свою чергу пов'язано зі станом та розвитком молодіжних громадських об'єднань. Саме створення та діяль-

ність інноваційних форм організації взаємодії інституцій щодо побудови публічного діалогу та комунікації сприяють вихованню свідомість громадян, зростанню рівня соціальної згуртованості, що в сукупності покликано створити умови для сталого розвитку регіонів. Внаслідок високозгуртованої громади з налагодженим діалогом формується суспільство, де громадськість має вплив на процес прийняття рішень, а представники влади, відчуваючи зацікавленість й порозуміння з боку молоді та ініціативної громади, та пропонують взаємодію на покращення соціально-економічного становища громади, регіону та держави. Зазначене актуалізує розгляд обраної тематики з точки зору теорій регіонального управління та публічного адміністрування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значна кількість науковців, практиків та громадських діячів визнає, що існуючі сьогодні проблеми організації діяльності молодіжних громадських об'єднань є суттєвою перешкодою для організації результативного публічного діалогу та комунікації між органами державної влади та молоддю. Втім, основною причиною започаткування діяльності молодіжних громадських об'єднань є саме можливість вплинути на розвиток суспільства. Ступінь такого впливу залежить від життєдіяльності та ефективного розвитку молодіжних громадських об'єднань, що в першу чергу підкріплюється належним організаційно-економічним забезпеченням.

Дослідження взаємодії та активізації співпраці між молоддю, молодіжними об'єднаннями, інститутами громадського суспільства і органами державної влади є предметом дослідження багатьох науковців, зокрема Б. Кудренка [1], І. Хохича [2], В. Тро-

фимова. Питання організації публічного діалогу розглянути зокрема в наукових працях Е. Мамонтової [3], О. Радченка та О. Крутій [4]. Питання інституційного забезпечення сталого розвитку регіону та організації взаємодії громадськості, органів влади та міжнародних організацій детально досліджені в наукових працях [5, 6, 7].

За результатами аналізу останніх досліджень і публікацій, зокрема [28], слід визнати, що нині спостерігається тенденція щодо збільшення частки об'єднань, які стикаються з низкою проблем, пов'язаних з організаційно-економічним забезпеченням:

лише незначна частка громадських об'єднань, що мають чітко визначену місію своєї діяльності - основну спільну мету організації, чітко окреслені причини її існування [29]. Мета і завдання організації спрямовані на досягнення місії. Значення відповідної місії, яка формально виражена і ефективно представлена об'єднанням, важко перебільшити. Розроблені на її основі завдання виступають у якості критеріїв для всього наступного процесу прийняття управлінських рішень. Якщо члени організації не знають, яка основна мета їх організації, в них відсутня логічна точка відліку для вибору найкращих альтернатив діяльності та розвитку. Деякі неприбуткові організації настільки зайняті поточною діяльністю, необхідною для виживання, що забувають про свою місію. Їх головне призначення і місія стають другорядними щодо пошуку джерел фінансування. Місія деталізує статус організації, забезпечує напрямки і орієнтири для визначення завдань і стратегій на різних організаційних рівнях;

частина громадських об'єднань не має повної організаційної документації [29], що закріплюють конкретні функції, права та обов'язки органів управління, окремих посадових осіб, регламентують організаційні, трудові та інші відносини з конкретного питання. До найбільш поширених організаційних документів належать положення, статuti, інструкції, правила, штатні розписи тощо. Разом із розпорядчими, довідковими та інформаційними документами вони складають документацію із питань загальної діяльності;

протягом останніх років спостерігається тенденція до зменшення кількості громадських об'єднань, що мають стратегічний план, а частина об'єднань, що мають стратегічний план - не змінюють його протягом декількох років, це свідчить про те, що план не завжди є робочим документом, а часто існує окремо від діяльності організації [29]. Взагалі, стратегічне планування є невід'ємною складовою життєздатності організації та проявом її зусиль, скерованих на розвиток власної спроможності, здатності передбачати нові можливості та загрози.

актуальною проблемою українських громадських об'єднань є недостатнє фінансування, проте лише третина з них мають план залучення фінансування [29]. Найбільш поширеними джерелами фінансування серед таких об'єднань є гранти від між-

народних організацій, благодійні пожертви бізнесу, благодійні пожертви громадян та членські внески Деякі об'єднання продемонстрували наявність досвіду фінансового планування та залучення ресурсів з різних джерел, але в цілому досі немає системного підходу як до планування, так і до проведення діяльності відповідно до розроблених планів.

більшість громадських об'єднань готують річні звіти та звітуються за свою діяльність [29] (річний звіт являється посвідченням громадського розвитку громадського об'єднання, він підтверджує її дієвість та фінансову спроможність) звітуються лише перед членами свого об'єднання, донорами та державними установами.

не всі громадські об'єднання наділені спроможністю, чи обов'язком в залежності від правової форми об'єднання вести фінансову звітність [29], таким чином результати своєї діяльності об'єднання можна шляхом висвітлення власної «історії успіху».

лише третина українських громадських об'єднань має визначені та прописані етичні норми/етичний кодекс [29] (документ, який містить основні принципи діяльності членів об'єднання - його співробітників та партнерів. В кодексі визначені положення, які є принциповими орієнтирами у питаннях організації взаємодії, надання допомоги, професійної діяльності, виконання службових обов'язків та іншої діяльності членів об'єднання).

Метою статті є обґрунтування теоретичних засад та інноваційних підходів до організації публічного діалогу та комунікації між органами державної влади та молодіжними об'єднаннями на основі створення та діяльності діалогових платформ. Мета статті обумовила структуру завдань:

проаналізувати сучасний рівень залучення молоді до діяльності громадських об'єднань в Україні та Луганській області;

визначити теоретичні засади організаційно-економічного забезпечення діалогових платформ як чинника побудови діалогу між органами державної влади та молодіжними об'єднаннями;

виявити проблеми організації публічного діалогу та комунікації між органами державної влади та молодіжними об'єднаннями;

запровадити організаційні умови для розвитку діалогових платформ на основі впровадження етичного кодексу діяльності;

актуалізація діяльності діалогових платформ у відповідності до цілей сталого розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Пошук та обґрунтування нових форм організації взаємодії інституцій щодо побудови публічного діалогу та комунікації для забезпечення сталого регіонального розвитку потребував насамперед аналіз сучасного стану залучення громадськості, зокрема молоді до діяльності громадських об'єднань в Україні та Луганській області. Молодь як соціально-демографічна група (вік 14-34 роки) складає чверть (27%) від загальної чисельності усього населення України. За офіційними даними Державної служби

статистики України, станом на 1 січня 2018 року абсолютна чисельність молоді по Україні в цілому становила 11 млн 227,951 тис, в Луганській області – 525,804 тис. [8].

Важливою ознакою становлення громадянського суспільства є рівень і характер громадянської активності (тобто залучення громади до суспільно-політичного життя), та сформовані демократичні цінності як серед дорослого населення, так і серед молоді. Глобальним політико-правовим контентом законодавчого забезпечення участі молоді в розвитку Української держави є Стратегія ООН-Середовище і молодь: стратегія розширення участі (UN-Habitat and youth: strategy for enhanced engagement, a working document, Twentieth session Nairobi, 4–8 April 2005) [9], в якій наголошується на необхідності забезпечення участі молодих людей в ухваленні рішень і наданні їм необхідних інструментів, зокрема таких, як навчання правам громадянина. ООН сформувала «підхід, заснований на визнанні прав», що передбачає надання молоді можливостей для вільного самовираження та залучення молодих людей до процесу ухвалення рішень, що впливають на їхнє життя [10].

З метою створення сприятливих умов для розвитку і самореалізації української молоді у 2016 році затверджено Державну цільову соціальну програму «Молодь України» на 2016–2020 роки [11]. Одна з основних проблем, на вирішення якої спрямована програма, є низька участь молоді у суспільно-політичному житті держави і формування політики з питань, що впливають на її життя, розвиток та вирішення нагальних проблем. Програма посідає ключове місце, її основні завдання сприяють залученню молоді до низки реформ, визначених у Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», зокрема, у сфері освіти, працевлаштування, оборони, охорони здоров'я, розвитку підприємництва, популяризації України у світі.

Реалізація заходів Державної програми «Молодь України» здійснюється Міністерством молоді та спорту України спільно з громадськими організаціями, які залучають волонтерів до своєї діяльності: Волонтери ООН, Корпус миру США в Україні, Всеукраїнська асоціація молодіжного співробітництва «Альтернатива – В», Всеукраїнська громадська організація «Let's do it, Ukraine», Благодійна організація «Львівська освітня фундація», громадська організація «Global Office» тощо.

З зазначеного можна зробити висновок, що участь молоді у становленні громадського суспільства по всій території України, на Луганщині в тому числі, унормована на законодавчому рівні й з урахуванням загальноєвропейських та міжнародних підходів. Тож далі варто розглянути статистику участі молоді в діяльності інститутів громадського суспільства.

Статистичні дані останніх років демонструють зростання кількості молодіжних громадських об'єднань. У той же час. частка молодих людей, які

заявляють, що вони беруть участь у діяльності молодіжних громадських об'єднань в Україні, упродовж останніх років (за даними соціологічних досліджень) є незначною – 2,4–8,5%. Так, у 2018 році підтвердили свою участь у діяльності цих об'єднань 2,4% [12], у 2017–6,8% [14], у 2015–8,5% молоді України [13].

Це вказує на спад громадянської та соціально-політичної активності серед молоді. Причинами цього сама ж молодь вказує на відсутність вільного часу для громадської діяльності (40,6%), відсутність інформації про організації, членом яких можна стати (29,6%). Найважливішим чинником небажання участі молодого населення в діяльності таких об'єднань виступає недовіра та небажання бути використаними непорядними лідерами таких об'єднань [13].

Проте так чи інакше громадська активність сучасної української молоді існує. За результатами соціологічного дослідження «Молодь України – 2017» ця активність більшою мірою реалізована в облаштуванні простору своїх населених пунктів (31,3%) та організації суспільного життя у своїй спільноті (12,2%) [14].

Разом із тим, у молоді сформовано розуміння ролі громадських об'єднань. За результатами моніторингового дослідження, проведеного Інститутом соціології НАН України у 2016 році, значна частина молодих людей віком 18–34 років (41,4%) стверджувала, що особисто для них участь у діяльності громадських об'єднань є скоріше/дуже важливою [14].

Цікавою в цьому плані є вербальна готовність молоді до участі в громадських ініціативах. За результатами цього ж дослідження близько половини молоді заявили про таку можливість.

Лише 25,9% займають більш активну позицію – беручи ініціативу на себе чи розділяючи її з іншими. Іншу групу (26,4%) можна умовно назвати потенційно активною через готовність долучитися до ініціативи інших [14].

На Луганщині рівень участі молоді у діяльності інститутів громадського суспільства зростає, про це наголошує заступник начальника Луганського обласного управління молоді та спорту, Євгенія Ратіхіна. За даними Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України Головного управління статистики у Луганській області станом на 1 травня 2019 року на території Луганської області (без урахування частини тимчасово окупованої території) зареєстровано 3085 громадських організацій, 30 громадських спілок, 10 творчих спілок, 69 організацій/об'єднань громадян (серед яких установи, заклади, релігійні організації, профспілки, споживчі кооперативи, тощо) [15].

За даними «Довідника громадських організацій Луганської області» розробленого Департаментом масових комунікацій Луганської обласної військово-цивільної адміністрації у 2017 році налічується 256 активних громадських об'єднань в Луганській обла-

сті. Серед яких суто молодіжних налічується лише 7, проте по факту молодіжними являються майже 85% серед всіх перелічених ГО [16].

Існуючі об'єктивні умови постконфліктної трансформації, які склалися в Луганській області, відсутність постійного конструктивного діалогу між громадою та владою, низький рівень згуртованості в громадах призводять до розчарування мешканців громади, зводять до мінімуму мотиви та стимули для найбільш активної та працездатної частини місцевих громад. Одночасно в Луганській області все ще недостатня кількість відкритих доступних та креативних просторів для проведення молоддю вільного часу разом, організації та професійного адміністрування відповідних заходів, спрямованих на вирішення зазначених проблем. У той же час, нині, ще є можливість залучити спроможні ініціативні самоорганізовані групи на місцевому рівні, які хочуть та можуть організувати роботу щодо реалізації головних принципів мирного сталого розвитку в Луганській області.

В Луганській області сьогодні вже є значний досвід налагодження взаємодії інституцій щодо побудови публічного діалогу та комунікації для забезпечення сталого регіонального розвитку. Зокрема, ініціативна група громадських організацій за підтримки ПРООН створила інформаційну платформу «Громадськість Луганщини», яка є інструментом моніторингу та планування проектної діяльності [17]. Серед успішних молодіжних проектів та організацій, яскравими прикладами являються ГО «Фундація «Простір» [18], Ресурсний центр зі Сталого розвитку [19], діалогова платформа-мультихаб «GreenLab» [20] та «BlueLab» [21], Северодонецька молодіжна Рада, громадський майданчик «ХочуБуду» [22], платформа громадських ініціатив «City HUB» [23], центр розвитку молоді «Sever HUB» [24], ГО «Студентська спільнота» у місті Северодонецьк; ГО «Громадський дім» у місті Рубіжне; у Старобільську це креативний суспільний простір «STB City HUB», ГО «Громадська ініціатива Луганщини», ГО «Агенція освітніх ініціатив»; ГО «Чмирівський Світанок» у Чмирівській ОТГ; у місті Білокуракине – ГО «Твори добро»; у місті Щастя – ГО «Новий Донбас» та молодіжна платформа «Щасливий БУР»; ГО «Молодіжна організація «Самобутні», молодіжна платформа «YangHUB» у селі Хомівка Сватівського району та ін.

Всі вище перелічені молодіжні громадські об'єднання являються ініціативами молодих людей задля забезпечення молоді умов для реалізації свого потенціалу, здібностей, збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства. Інакшими словами, молодіжні громадські організації збагачують соціальний капітал регіону.

У 2018 році ГО «Фундація «Простір» та СНУ ім. В. Даля ініціювали проект «Створення діалогової платформи – мультихабу "GreenLab" для активних членів громади» та у січні 2019 року за підтримки

ПРООН майданчик «GreenLab» почав працювати, його функціонування спрямоване саме на підвищення активності молоді, соціальної згуртованості ВПО і місцевих громад, налагодження діалогу між різними суб'єктами регіонального розвитку. Проект реалізується спільно представниками місцевої громади і ВПО і безпосередньо впливає на підвищення їх соціальної активності та згуртованості. У 2019 році ГО «Фундація «Простір» та СНУ ім. В. Даля ініціювали ще один проект, який було підтримано та реалізовано восени того ж року.

Мета та завдання проектів «GreenLab» та «BlueLab» відповідають Цілям сталого розвитку (ЦСР 10 – Скорочення нерівності всередині країн і між ними, ЦСР 16 – Мир, справедливість та сильні інститути, ЦСР 17 – Партнерство заради сталого розвитку) та Стратегії розвитку Луганської області 2020 (завдання: 4.1.2. Підвищити рівень соціальної згуртованості населення та забезпечити відкритий соціальний діалог на регіональному та місцевому рівнях; 4.2.3. Посилити спроможність громад до інтеграції й забезпечення рівних можливостей для ВПО та інших уразливих груп населення, в тому числі жінок та молоді; 1.2.4 Покращення доступу до освітніх послуг). Слід зазначити, що за період реалізації Стратегії розвитку Луганської області 2020 кошти з обласного бюджету на ці напрями не виділялись (внаслідок існування більш пріоритетних напрямів відновлення Луганської області). Всі заходи, що були реалізовані, здійснювались за кошти МТД. Втім згідно з результатами останніх досліджень Індексу SCORE в Луганській області з максимально можливих 10 б. [25]: показник довіри = 3,8; толерантна активна громадянська позиція = 2,1 - 2,2; відносини між групами = 2,6 – 2,8. При цьому дослідження підтверджують готовність громад до діалогу (готовність до діалогу = 6,1). Крім того влітку 2018 р. за участю експертів були ініційовані та проведені кластерні публічні діалоги та 4 фокус-групи в конкретних громадах щодо результатів дослідження Індексу SCORE (проект «Публічні діалоги по обговоренню результатів досліджень в рамках адаптації результатів дослідження Індексу SCORE в Луганській області») та виявлено недостатній рівень компетентностей мешканців громади щодо організації та проведення діалогів.

За час роботи «GreenLab» та «BlueLab» налагоджено процес адміністрування платформ, площадки інтенсивно розвивається та стали дуже привабливими креативними просторами для проведення цікавих заходів різного рівня. Креативний формат «GreenLab» та «BlueLab», зручне місце розташування та обрана стратегія взаємодії з зацікавленими сторонами (індивідуальний підхід до визначення умов проведення заходів) зробили площадки дуже популярними. Функціонування «GreenLab» та «BlueLab» показало затребуваність таких просторів для самоорганізованих спільнот та ініціативних груп, їхню недостатню кількість у Луганській області.

Досвід функціонування «GreenLab» та «BlueLab» показав, що дуже важливо мати добре обладнаний простір, що надає приклад для інших й мотивує організацію аналогічних міні-просторів в громадах, яких на сьогодні практично не існує в Луганській області. Обладнання гардеробу, міста для кави-брейк та розширення формату простору, закупівля сучасного обладнання дозволило підвищити якість послуг площадки, що забезпечило високий рівень сталості.

Молодь Луганщини й молодь України в цілому активно підтримує демократичний шлях розвитку держави та притаманні їй цінності демократичного суспільства. Свою громадянську та політичну активність молоді люди значною мірою проявляють, не формалізуючи членством у громадських об'єднаннях, хоча схильні вважати важливою для себе участь у їх діяльності. На жаль, молодіжні громадські об'єднання поки не стали консолідуючою силою молодіжної діяльності.

Такий стан справ вимагає підвищення уваги до проблеми участі молоді в розбудові громадянського суспільства. Оскільки молодь є більш вільною у виборі направленості розвитку, більш готова до сприйняття нового, потребує створення у суспільстві сформованих сприятливих умов для свого залучення до громадянської та соціально-політичної активності.

Дослідження публікацій стосовно організації взаємодії інституцій щодо побудови публічного діалогу та комунікації для забезпечення сталого регіонального розвитку показало, що на сьогодні в теорії регіонального та публічного управління все ще не розроблено науково обґрунтованих теоретичних засад організаційно-економічного забезпечення діалогових платформ як чинника побудови діалогу між органами державної влади та молодіжними об'єднаннями

На сьогодні в Україні та світі є досвід зі створення діалогу та співпраці на державному рівні між органами державної влади та молоддю. Існує багато методів, це і дорадча модель, метод співуправління та ін. Проте відсутність комплексного підходу до організації діалогу обмежує можливості такої співпраці.

Для організації публічного діалогу та комунікації між органами державної влади та молодіжними об'єднаннями в першу чергу необхідне належне ресурсне забезпечення діяльності молодіжних громадських об'єднань, серед якого важливу роль відіграє організаційно-економічне. Необхідність організаційно-економічного забезпечення діяльності молодіжних громадських об'єднань обумовлюється стабілізацією функціонування цих об'єднань.

Особливість організаційно-економічного забезпечення діяльності молодіжних громадських об'єднань відображає специфіку їх діяльності, що спрямована на створення сприятливих умов для розвитку молоді.

Створення умов для розвитку молоді – це процес використання ресурсів на активізацію молодіжної діяльності, на навчання спеціалістів, які працюють з молоддю, представників громадських організацій і суспільно активної молоді (наприклад, програма «Молодіжний працівник»), організація тематичних гуртків і клубів молодіжної роботи, проведення інформаційних кампаній з формування позитивного іміджу молодіжної роботи, залучення молоді до неформальної освіти, підтримка та реалізація тематичних молодіжних ініціатив/проектів, організація тренінгів, семінарів щодо підвищення рівня фінансової, економічної та підприємницької грамотності молоді, та багато іншого.

Для забезпечення результативної взаємодії інституцій щодо побудови публічного діалогу та комунікації для забезпечення сталого регіонального розвитку було розроблено організаційно-економічне забезпечення у відповідності до специфіки діяльності діалогових платформ-мультихабів «GreenLab» та «BlueLab». Основним напрямками діяльності діалогових платформ – мультихабів є:

налагодження діалогу між всіма суб'єктами регіонального розвитку, а саме: громада, місцеві громадські організації, органи місцевого самоврядування, органи державної влади, міжнародні організації та ін.;

виступають як ресурсні платформи (популяризація волонтерства, інновацій, сталого розвитку, толерантності, активної громадянської позиції та соціальної згуртованості);

неформальна освіта шкільної та студентської молоді, інформаційні заходи щодо можливостей для молоді (локальні та міжнародні можливості стажування);

підтримка ініціатив молоді: реалізація ідей, допомога у створенні проектних заявок та ін.;

співпраця з іншими організаціями та установами;

кампанії на інтеграцію та підвищення соціальної згуртованості ВПО і місцевих громад;

організація змістовного дозвілля: курси, ігри, майстер-класи, зустрічі з успішними особистостями, перегляд кінофільмів соціальної направленості, перегляд фільмів англійською з обговоренням і т.д.

Важливим напрямом організації взаємодії інституцій щодо побудови публічного діалогу та комунікації для забезпечення сталого регіонального розвитку є створення організаційних умов для розвитку діалогових платформ у відповідності до цілей сталого розвитку. Значну роль у цьому процесі відіграє діяльність переміщених університетів. Зокрема, в Луганській області провідну роль в організації взаємодії інституцій щодо побудови публічного діалогу та комунікації для забезпечення сталого регіонального розвитку відіграє діяльність Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля та громадської організації «Фундація «Простір», яка створена співробітниками та студентами університету (більш детально питання координації

діяльності ЗВО, НГО, органів влади та міжнародних організацій висвітлено зокрема в [26]). Відомі в регіоні діалогові платформи «GreenLab» та «BlueLab» є прикладом вдалої співпраці закладу вищої освіти, громадськості, органів влади та міжнародних організацій (Програми розвитку ООН та УВКБ).

Важливим напрямом організації взаємодії інституцій щодо побудови публічного діалогу та комунікації для забезпечення сталого регіонального розвитку є постійний організаційний розвиток зацікавлених інституцій. Для громадського об'єднання «організаційний розвиток» полягає у здійсненні періодичного стратегічного планування, розвитку та впровадженні якісно нових форм і методів роботи. Особливо важливим та рішучим кроком в організаційному розвитку є впровадження та дотримання громадською організацією етичних стандартів діяльності. Часто представники громадських організацій вважають, що етичні стандарти ставлять надзвичайно багато умов та зобов'язань, проте не несуть ніяких миттєвих та довгострокових позитивних аспектів. Однак для громадськості (донорів та учасників діяльності, бенефіціарів) наявність високих стандартів діяльності певної організації є вагомим свідченням якості її діяльності.

Громадське об'єднання не може існувати без етичних стандартів та цінностей, які узгоджені та прийняті всіма її членами. Етичні стандарти навіть можна назвати ресурсами для організаційного розвитку, адже вони сприяють збільшенню числа залучених учасників, залученню коштів для діяльності та підвищенню іміджу громадського об'єднання у суспільстві. Тобто йдеться про спільні стандарти – той мінімальний рівень, якому в будь-якому разі повинні відповідати всі члени об'єднання. Адже великий проект вимагає великих зусиль, досконалого менеджменту та гарного результату, що досягається насамперед високим рівнем його учасників.

Сукупність етичних стандартів оформлюється у формі кодексу. Етичний кодекс попереджує будь-які прояви та форми втручання уряду у справи громадських об'єднань. Усвідомлення громадськими об'єднаннями відповідальності щодо забезпечення високих норм управління призводить до зникнення потреби у регуляторному втручанні з боку держави. Етичний кодекс підвищує рівень довіри до громадських об'єднань з боку донорів. Він допомагає визначити чи є громадське об'єднання відкритим та відповідальним. Таким чином, подальший розвиток громадських об'єднань в значній мірі залежить від впровадження етичних стандартів в їх діяльність. Розробка Етичного кодексу діалогової платформи.

Висновки. Таким чином, в публікації: запропоновано інноваційний підхід до організації публічного діалогу та комунікації між органами державної влади та молодіжними об'єднаннями шляхом створення діалогових платформ, як партнерської форми взаємодії університетів, громадських об'єднань та органів влади; удосконалено спосіб організації діалогу та комунікацій між органами влади та громад-

ськими об'єднаннями шляхом діяльності молодіжних діалогових платформ як незалежних доступних просторів для організації відповідних заходів; уточнено напрями діяльності молодіжних діалогових платформ шляхом обґрунтування та впровадження етичного кодексу їхньої діяльності та актуалізації діяльності у відповідності до цілей сталого розвитку.

Стале функціонування та розвиток молодіжних громадських об'єднань, створення та підтримка діалогових платформ є запорукою налагодженого діалогу між органами державного управління та молоддю. З погляду специфіки діяльності таких об'єднань управління всіма складовими та структурними елементами організаційно-економічного забезпечення їх діяльності потребує комплексного підходу.

Більшість молодіжних громадських об'єднань на різних етапах своєї діяльності за різних причин не враховують всіх складових та структурних елементів організаційно-економічного забезпечення, і це призводить до відсутності стійкої діяльності та організаційного розвитку об'єднань, і як наслідок цього – низький рівень згуртованості, конфлікти та непорозуміння в громадах.

Результати дослідження та рекомендації щодо організації публічного діалогу та комунікації між органами державної влади та молодіжними об'єднаннями впроваджено в діяльність СНУ ім. В. Даля та ГО «Фундація «Простір», що сприяло створенню та діяльності діалогових платформ-мультіхабів «GreenLab» та «BlueLab».

Одним з напрямів подальшого розвитку взаємодії інституцій щодо побудови публічного діалогу та комунікації для забезпечення сталого регіонального розвитку є приєднання інституцій до Глобального договору ООН. Оскільки діяльність діалогових платформ спрямоване на покращення організації взаємодії інституцій щодо побудови публічного діалогу та комунікації для забезпечення сталого регіонального розвитку, то повинне базуватися на цілях сталого розвитку, які виникли як відповідь на глобальні виклики. «Глобальні виклики – від клімату, криз до води та продовольства, до бідності, конфліктів та нерівності – потребують рішень, які може забезпечити приватний сектор» [27]. Усі об'єднання громадського суспільства, навіть незалежно від їх розміру, можуть внести свою лепту у вирішенні цих викликів та сприяти досягненню цілей сталого розвитку. Хоча масштаби і охоплення глобальних цілей є безпрецедентними, основними способами, якими приватний сектор може сприяти – це дотримання здорових цінностей та принципів, на яких ґрунтується Глобальний договір ООН.

Глобальний договір ООН – це найбільша у світі корпоративна ініціатива, яка «поєднує ООН та компанії по всьому світу, виступає транслятором Цілей Сталого Розвитку, є діалоговою платформою бізнесу, інвесторів, громадянського суспільства, трудових організацій, органів місцевого самоврядування

та уряду» [27]. Для цього Глобальний договір ООН надає підтримку компаніям: здійснювати свою діяльність відповідально, погоджуючи свої стратегії та операції з десятьма принципами з прав людини, праці, навколишнього середовища та боротьби з корупцією; вживати стратегічних заходів для досягнення більш широких суспільних цілей, таких як цілі сталого розвитку ООН, з акцентом на співпрацю та інновації [27].

Корпоративна стійкість починається з системи цінностей компанії та підходу, що ґрунтується на принципах ведення діяльності. Це означає функціонування, як мінімум, виконання основних обов'язків у сфері прав людини, праці, навколишнього середовища та боротьби з корупцією. Впроваджуючи Десять принципів в стратегії, політиці та процедурах, встановлюючи культуру цілісності компанії не лише створюють основу для власного організаційного розвитку, але й відстоюють свої основні обов'язки перед людьми і планетою.

Дотримання принципів ГД ООН передбачає собою також захищати та дбати про довкілля, тому приєднання Діалогових платформ та інституцій до Глобального договору ООН є засвідченням свого прагнення до впровадження концепції «Зеленого офісу/університету» у діяльність. Зрозуміло, впровадження новітніх енергоефективних підходів до реалізації діяльності являється складним процесом, здебільшого й затратним, проте ці зміни ведуть за собою й появу нових можливостей та розвитку, також поліпшення іміджу та репутації в очах громадськості. Виходячи зі специфіки діяльності Діалогової платформи Мультихаб «Green Lab», можна визначити 3 початкові етапи впровадження концепції: мінімізувати використання паперу шляхом переходу до ведення документообігу за допомогою електронних пристроїв; відмовитись від використання пластику; підтримка та долучення до «зелених» ініціатив, проєктів.

Література

1. Кудренко Б. В. Основи та особливості взаємодії молодіжних організацій та об'єднань і органів державної влади [Електронний ресурс] / Б. В. Кудренко // Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з питань державного управління (Категорія «Б»), Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 №1643) – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=181>
2. Хохич І. Активізація співпраці молоді з органами державної влади: Державно-управлінський аспект [Електронний ресурс] / І. Хохич // Державне управління та місцеве самоврядування. – 2013. - № 4 (19). – С.168-174. - Режим доступу: irbis-nbuv.gov.ua
3. Мамонтова Е. В. Діалог держави і суспільства як конструктивна форма політичної участі [Електронний ресурс] / Е. В. Мамонтова // Забезпечення конструктивного діалогу між владою та суспільством : матеріали наук.-практ. конф. 28 квіт. 2016 р. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2016 . – С. 35-39. – Режим доступу: http://www.oridu.odessa.ua/9/buk/new_23_05_16_1.pdf#page=35
4. Радченко О. В. Публічний діалог як системотворчий феномен новітньої державної політики в Україні [Електронний ресурс] / О. В. Радченко, О. М. Крутій. – Режим доступу: - http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Pubupr_2014_4_26.pdf
5. Семененко І. М. Забезпечення сталого розвитку регіону: інституційні засади та трансформація цільового управління підприємствами : монографія. Северодонецьк: СНУ ім. В. Даля, 2017. 370 с.
6. Семененко І. М. Інституційне забезпечення сталого розвитку регіону: сутність і структура. Економіка. Фінанси. Право. 2019. № 8/1. С. 26–30.
7. Semenenko I., Halhash R., Ivchenko Y. Role of international organizations in promoting sustainable development in conflict-affected regions: case of Luhansk region in Ukraine. European Journal of Sustainable Development. 2019. Vol. 8, No 2. P. 21–34.
8. Населення України за 2018 рік [Електронний ресурс] : Демографічний щоденник. – Режим доступу: http://database.ukrcensus.gov.ua/PXWEB2007/ukr/publ_new1/2019/zb_ukr_2018.pdf
9. UN-Habitat and youth: strategy for enhanced engagement Preliminary Discussion Paper – draft 1 12 June 2004 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mirror.unhabitat.org/list.asp?typeid=17&catid=441>
10. Youth participation [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.un.org/esa/socdev/documents/youth/factsheets/youth-participation.pdf>
11. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2016–2020 роки» від 18.02.2016 №148 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/148-2016-%D0%BF>
12. Молодь України – 2018 / Результати репрезентативного соціологічного дослідження. – Київ : ДП «Редакція інформаційного бюлетеня «Офіційний вісник Президента України», 2018. – 72 с.
13. «Молодь України – 2015» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.un.org.ua/images/documents/3685/Molod_Ukraine.pdf
14. Молодь України – 2017 / Результати соціологічного дослідження – Тернопіль: ТОВ «Терно-граф», 2017. – 72 с.; іл.
15. Кількість юридичних осіб ЄДРПОУ за організаційними формами [Електронний ресурс]: Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України. – Режим доступу: http://lg.ukrstat.gov.ua/sinf/edrpou/edrpou0519your_os_or_g.php.htm
16. Довідник громадських організацій Луганської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://loga.gov.ua/content/dovidnik_ta_karta_gromadskih_organizacij_luganskoyi_oblasti
17. Інформаційна платформа «Громадськість Луганщини і Донеччини» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ndo.lg.ua/>
18. Інтернет сторінка громадської організації «Фундація «Простір» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/prostir.foundation/>
19. Ресурсний центр зі сталого розвитку при Східноукраїнському національному університеті імені Володимира

- ра Даля [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://snu.edu.ua/?page_id=7287
20. Інтернет сторінка діалогової платформи-мультихабу «GreenLab» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ndo.lg.ua/places/250-dialohova-platforma-multykhav-greenlab.html>
 21. Інтернет сторінка діалогової платформи-мультихабу «BlueLab» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/BlueLabHub/>
 22. Інтернет сторінка громадського майданчика «Хочу-Буду» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/hochubudu2016/>
 23. Інтернет сторінка платформа громадських ініціатив «City HUB» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cityhub.media/chub/1-city-hub-severodoneck.html>
 24. Інтернет сторінка центру розвитку молоді «Sever HUB» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/SeverHubYouthDevelopmentCenter/>
 25. Індекс соціальної згуртованості та примирення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.scoreforpeace.org/uk/use/2018-General%20population-10>
 26. Галгаш Р. А., Семененко І. М. Стратегическая координация деятельности организаций для целей устойчивого развития региона. Труды БГТУ. Серия 5. 2017. № 2. С. 63–66.
 27. Мережа Глобального Договору в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://globalcompact.org.ua/>
 28. Колодій А. Ф. Проблеми і перспективи розвитку громадянського суспільства в сучасній Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.political-studies.com/wp-content/uploads/2010/01/Civil-Society.pdf>
 29. Стан та динаміка розвитку організацій громадянського суспільства України 2002-2018 роки: Звіт за даними дослідження/ Автори – упорядники: Любов Паливода, Наталія Купрій, Олена Бікла – К.: [БФ «Творчий центр ТЦК»], 2018. – 108 с.
- ### References
1. Kudrenko B. V. Osnovy ta osoblyvosti vzaemodii molodizhnykh orhanizatsii ta obiednan i orhaniv derzhavnoi vlady [Elektronnyi resurs] / B. V. Kudrenko // Elektronnyi zhurnal «Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok» vklucheno do pereliku naukovykh fakhovykh vydan Ukrainy z pytan derzhavnoho upravlinnia (Katehoriia «B»), Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 28.12.2019 №1643) – Rezhym dostupu: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=181>
 2. Khokhych I. Aktyvizatsiia spivpratsi molodi z orhanamy derzhavnoi vlady: Derzhavno-upravlinskyi aspekt [Elektronnyi resurs] / I. Khokhych // Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia. – 2013. - № 4 (19). – S.168-174. - Rezhym dostupu: <http://irbis-nbuv.gov.ua>
 3. Mamontova E. V. Dialoh derzhavy i suspilstva yak konstruktivna forma politychnoi uchasti [Elektronnyi resurs] / E. V. Mamontova // Zabezpechennia konstruktivnoho dialohu mizh vladoiu ta suspilstvom : materialy nauk.-prakt. konf. 28 kvit. 2016 r. – Odesa : ORIDU NADU, 2016 . – S. 35-39. – Rezhym dostupu: http://www.oridu.odessa.ua/9/buk/new_23_05_16_1.pdf#page=35
 4. Radchenko O. V. Publichnyi dialoh yak systemotvorchyi fenomen novitnoi derzhavnoi polityky v Ukraini [Elektronnyi resurs] / O. V. Radchenko, O. M. Krutii. – Rezhym dostupu: - http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=URN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Pubupr_2014_4_26.pdf
 5. Semenenko I. M. Zabezpechennia staloho rozvytku rehionu: instytutsiini zasady ta transformatsiia tsilovoho upravlinnia pidpriemstvamy : monohrafiia. Sievierodonetsk: SNU im. V. Dalia, 2017. 370 s.
 6. Semenenko I. M. Instytutsiine zabezpechennia staloho rozvytku rehionu: sutnist i struktura. Ekonomika. Finansy. Pravo. 2019. № 8/1. S. 26–30.
 7. Semenenko I., Halhash R., Ivchenko Y. Role of international organizations in promoting sustainable development in conflict-affected regions: case of Luhansk region in Ukraine. European Journal of Sustainable Development. 2019. Vol. 8, No 2. P. 21–34.
 8. Naseelennia Ukrainy za 2018 rik [Elektronnyi resurs] : Demohrafichnyi shchodennyk. – Rezhym dostupu: http://database.ukrcensus.gov.ua/PXWEB2007/ukr/publ_new1/2019/zb_ukr_2018.pdf
 9. UN-Habitat and youth: strategy for enhanced engagement Preliminary Discussion Paper – draft 1 12 June 2004 [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://mirror.unhabitat.org/list.asp?typeid=17&catid=441>
 10. Youth participation [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.un.org/esa/socdev/documents/youth/factsheets/youth-participation.pdf>
 11. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro zatverdzhennia Derzhavnoi tsilovoi sotsialnoi prohramy «Molod Ukrainy» na 2016–2020 roky» vid 18.02.2016 №148 [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/148-2016-%D0%BF>
 12. Molod Ukrainy – 2018 / Rezultaty reprezentyvnoho sotsiolohichnoho doslidzhennia. – Kyiv : DP «Redaktsiia informatsiinoho biuletenu «Ofitsiinyi visnyk Prezydenta Ukrainy», 2018. – 72 s.
 13. «Molod Ukrainy – 2015» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.un.org.ua/images/documents/3685/Molod_Ukraine.pdf
 14. Molod Ukrainy – 2017 / Rezultaty sotsiolohichnoho doslidzhennia – Ternopil: TOV «Terno-hraf», 2017. – 72 s.; il.
 15. Kilkist yurydychnykh osib YeDRPOU za orhanizatsiinyi formamy [Elektronnyi resurs]: Yedyni derzhavnyi reiestr pidpriemstv ta orhanizatsii Ukrainy. – Rezhym dostupu: http://lg.ukrstat.gov.ua/sinf/edrrou/edrrou0519your_os_or_g.php.htm
 16. Dovidnyk hromadskykh orhanizatsii Luhanskoï oblasti [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://loga.gov.ua/content/dovidnik_ta_karta_gromadskih_organizaciy_luganskoyi_oblasti
 17. Informatsiina platforma «Hromadskist Luhanshchyny i Donechchyny» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://ndo.lg.ua/>
 18. Internet storinka hromadskoi orhanizatsii «Fundatsiia «Prostir» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.facebook.com/prostir.foundation/>
 19. Resursnyi tsentr zi staloho rozvytku pry Skhidnoukrainskomu natsionalnomu universyteti imeni Volodymyra Dalia [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: https://snu.edu.ua/?page_id=7287
 20. Internet storinka dialohovoi platformy-multykhabu «GreenLab» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu:

- <http://ndo.lg.ua/places/250-dialohova-platforma-multykhab-greenlab.html>
21. Internet storinka dialohovoi platformy-multykhabu «BlueLab» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.facebook.com/BlueLabHub/>
 22. Internet storinka hromadskoho maidanchyka «KhochuBudu» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.facebook.com/hochubudu2016/>
 23. Internet storinka platforma hromadskykh initsiatyv «City HUB» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://cityhub.media/chub/1-city-hub-severodoneck.html>
 24. Internet storinka tsentru rozvytku molodi «Sever HUB» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.facebook.com/SeverHubYouthDevelopmentCenter/>
 25. Indeks sotsialnoi zghurtovanosti ta prymyrennia [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.scoreforpeace.org/uk/use/2018-General%20population-10>
 26. Halhash R. A., Semenenko Y. M. Stratehicheskaia koordynatsiia deiatelnosti orhanyzatsyi dlia tselei ustoi chyvoho rozvytyia rehiona. Trudy BHTU. Seryia 5. 2017. № 2. S. 63–66.
 27. Merezha Hlobalnogo Dohovoru v Ukraini [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://globalcompact.org.ua/>
 28. Kolodii A. F. Problemy i perspektyvy rozvytku hromadianskoho suspilstva v suchasni Ukraini [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.political-studies.com/wp-content/uploads/2010/01/Civil-Society.pdf>
 29. Stan ta dynamika rozvytku orhanizatsii hromadianskoho suspilstva Ukrainy 2002-2018 roky: Zvit za danymi doslidzhennia/ Avtory – uporiadnyky: Liubov Palyvoda, Nataliia Kuprii, Olena Bikla – K.: [BF «Tvorchyi tsentr TTsK»], 2018. – 108 s.

Галгаш Р.А., Семененко И.М., Боровая А.А., Литовка Я.О. Организация взаимодействия институций касательно построения публичного диалога и коммуникации для обеспечения устойчивого регионального развития в условиях постконфликтной трансформации (опыт Луганской области)

В статье рассмотрены проблемы организации взаимодействия институтов касательно построения публичного диалога и коммуникации для обеспечения устойчивого регионального развития в условиях постконфликтной трансформации. Определены проблемы организации деятельности молодежных общественных объединений и показано, что их наличие создает препятствия для организации результативного публичного диалога и коммуникации между органами государственной власти и молодежью. Проанализирован современный уровень привлечения молодежи к деятельности общественных объединений в Украине и Луганской области. Определены теоретические основы организационно-экономического обеспечения долговых платформ как фактора построения диалога между органами государственной власти и молодежными объединениями. Предложены меры по созданию организационных условий для развития диалоговых платформ на основе внедрения этического кодекса деятельности. Показан опыт актуализации деятельности диалоговых платформ в Луганской области в соответствии с целями устойчивого развития.

Ключевые слова: организация, диалог, коммуникации, деятельность, общественное объединение, органы власти, устойчивое региональное развитие.

Halhash R., Semenenko I., Borova G., Lytovka Y. Organizing interaction of institutions regarding construction of public dialogue and communication to provide sustainable regional development in the context of post-conflict transformation (experience of Luhansk oblast)

The article examines the problems of organizing interaction of institutions regarding construction of public dialogue and communication to provide sustainable regional development. Problems of organizing the activities of youth non-governmental organizations have been defined. These problems create obstacles to organizing effective public dialogue and communication between authorities and youth. The current level of youth involvement in the activities of non-governmental organizations in Ukraine and Luhansk oblast has been analyzed. Theoretical foundations of the organizational and economic support for dialogue platforms as a factor of building dialogue between local authorities and youth organizations have been defined. We proposed specific measures to create organizational conditions for development of dialogue platforms, which are based on implementation of the ethical code of activities. The experience of updating the activities of dialogue platforms in Luhansk oblast in accordance with the sustainable development goals has been shown.

One of the directions of further development of the institutions' interaction aimed at building public dialogue and communication for sustainable regional development is the accession of the institutions to the UN Global Compact.

Compliance to the principles of the UN Global Compact requires a specific set of organizational measures to protect the environment at different levels. Thus, the involvement of the dialogue platforms and civil society institutions with the UN Global Compact is the acknowledgement of their willingness to introduce the "Green Office / Green University" concept into activities. Introduction of the latest environmental approaches to the implementation of activities is a complex process, which is rather expensive. However, these changes also lead to the emergence of new opportunities and further development, improvement of image and reputation of an institution before the society. Based on the specifics of the Dialogue Platforms activities, the initial stages of implementation of the Green Office concept have been determined. These stages include minimization of paper use by switching to electronic document circulation; refusal to use plastic; support and joining to the green initiatives and projects.

Key words: organization, dialogue, communication, activity, non-governmental organizations, authorities, sustainable regional development.

Галгаш Руслан Анатолійович – д.е.н., доц., директор Інституту економіки та управління СНУ ім. В. Даля.
Семененко Інна Максимівна – д.е.н., проф., завідувач кафедри економіки і підприємництва СНУ ім. В. Даля.
Борова Ганна Олександрівна – аспірантка СНУ ім. В. Даля, спеціаліст з питань соціальної єдності ПРООН.
Литовка Яна Олегівна – магістрантка Інституту економіки та управління СНУ ім. В. Даля.

Стаття подана 18.01.2020.